

عربی، زبان، قرآن ۳

قاعده استثنا و اجزای آن

قواعد درس ۳:

در این قسمت درس را با چند مثال شروع می‌کنیم:

- همه فرشتگان در برابر انسان سجده کردند مگر ابلیس. / - خداوند همه گناهان را به جز شرک می‌آمرزد.

- همه دانش‌آموزان داخل کلاس شدند به جز علی. / - همه درس‌ها را مطالعه کردم به جز درس فیزیک.

به روش و اسلوبی که در آن کسی یا چیزی از یک «حکم کلی» یا یک «مجموعه» جدا می‌شود، «قاعده استثناء» می‌گوییم.

کلمه «استثناء» مصدر باب «استفعال» و به معنای «جدا کردن» می‌باشد.

قاعده‌ی استثناء از سه بخش تشکیل شده است:

(۱) مُسْتَثْنِي مِّنْهُ	(۲) حرف استثناء (إِلَّا)	(۳) مُسْتَثْنَى
(۱) حَلَّتِ الطَّالِبَاتُ مَسَائِلَ الرِّيَاضِيَّاتِ إِلَّا مَرِيْمَ!	(۲) حَفِظْتُ أُبَيَّاتاً مِّنْ دِيْوَانِ حَافِظِ إِلَّا مَلَمَعَاتِهَا!	

در این قسمت به تعریف «مستثنی منه و مستثنی و حرف استثناء» می‌پردازیم و خصوصیات هر کدام رو کامل بیان می‌کنیم.

* دَقَّتْ كُنِيْمَ كِه «إِلَّا» رَا بَا «أَلَّا» اِشْتِبَاهِ نَكِيْرِيْم.

* دَقَّتْ كُنِيْمَ كِه «إِلَّا» رَا بَا «أَلَّا: آگَاهِ بَاشِيْد» اِشْتِبَاهِ نَكِيْرِيْم.